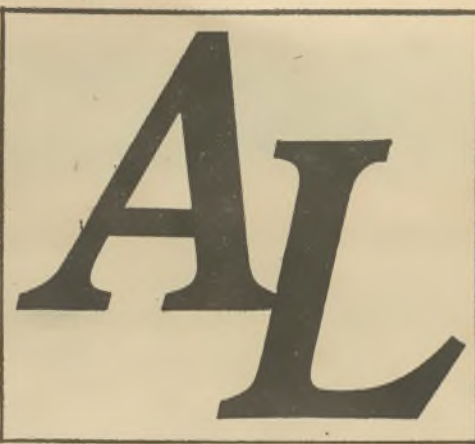

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol. Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 18. JUNI 1973 • POSTFACH 3, 8027 ZÜRICH, (SCHWEIZ) Nr. 24. • PREIS S. FR. 1.00

Kolem autorských práv

S přístupem Sovětského svazu k Všeobecné úmluvě o autorském právu, zvané krátce Ženevská konvence nebo úmluva UNESCO, který nabyl právní povahy 27. května, se otevírá řada složitých právních otázek. Za překlady knih, vydaných po 27. květnu letošního roku u kterýchkoli členském státě úmluvy, bude muset Sovětský svaz platit normální honoráře žijícím autorům a pětadvacet let po jejich smrti jejich právoplatným dědicům.

To je krok vpřed. Na druhé straně, jak na to upozornil sovětský opoziční vědec Andrej Sacharov, se sovětským úřadům otevírá možnost překládat na západě vydávané sovětské opoziční, tak zvané samizdatové literatury. To by byl naopak krok zpět.

Normalizace sovětských vztahů k světové literatuře se přirozeně týká též soudobých českých a slovenských spisovatelů a jejich dědiců. Až dosud si v Sovětském svazu překládali knihy našich autorů zcela volně a mohli je též libovolně krátit a cenzurovat.

Nyní lze proti takovému postupu zakročit právní cestou. Teprve praxe ovšem ukáže, do jaké míry to v nynějších poměrech bude možné. Buď pak buď nebudou už ani literatury socialistických zemí pro sovětská nakladatelství tak lehkou kořistí jako dosud.

Ve chvíli, kdy Sovětský svaz začíná uznávat zásady mezinárodního autorského práva, kladé se znovu otázka opravdo-

Americký "stejk" na ruském plynu

SSSR a dvě přední americké firmy podepsaly dohodu o projektu, který bude stát přes deset miliard dolarů a jehož výsledkem je dodávání sibiřského přírodního plynu do Spojených států. Prakticky to znamená, že v roce 1979 bude Američanům opékat stejky ruský plyn. Ze Sibiře půjde plyn potrubím na pobřeží Pacifického oceánu, do Vladivostoku. Tam bude nakládán na flotilu 20-ti tankovacích lodí a dopravován na západní americké pobřeží.

ve normalizace československého autorského práva. Máme na mysli zejména Nařízení vlády České socialistické republiky ze dne 28. února 1973 o kulturních fondech. Toto nařízení ve svých důsledcích vytváří dvě kategorie českých spisovatelů. Režimní spisovatelé dostávají honoráře ze zahraničí téměř v plné výši, zatímco na nepohodlné, případně opoziční spisovatele byl uvalen čtyřicetiprocentní příspěvek kulturním fondům. Daně a jiné srážky mohou zahraniční honorář snížit takřka na nulu.

Patrně ne svou byrokraticko-právní literou, ale bezpochyby svými důsledky a svým duchem odporuje toto nařízení dokonce i platné československé ústavě, kde se hovoří o rovnosti před zákonem. Podobně odporuje nařízení ze dne 28. února 1973 o kulturních fondech Všeobecné úmluvě o autorském právu, tak zvané Ženevské konvenci a úmluvě UNESCO. Pro srovnání citáty z obou textů. Nejprve nařízení vlády České socialistické republiky o kulturních fondech, člonek první, odstavec druhý: "Z autorských odměn plynoucích československým občanům ze zahraničí se odvádí kulturním fondům příspěvek ve výši čtyřiceti procent hrubé odměny". A nyní Všeobecná úmluva o autorském právu, k níž Československo přistoupilo roku 1960 a Sovětský svaz 27. května 1973. Právě se tam v druhém odstavci pátého článku: "Vnitřním zákonodárstvím budou provedena vhodná opatření, která vlastníku práva k překladu zajistí přiměřenou odměnu, odpovídající mezinárodním zvyklostem, jakož i výplatu a převod této odměny a zaručí bezvadný překlad díla". Tolik citát. Čtyřicetiprocentní příspěvek kulturním fondům neodpovídá mezinárodním zvyklostem, z přiměřené odměny dělá odměnu nevýplatu a převod této odměny mezinárodním autorskému právu. Nejvyšší čas, nařízení o kulturních fondech z 28. února 1973 zrušit. S novým ministrem kultury by to mohl být začátek nové kulturní politiky.

J. DRESLER

NEVÍTANÁ NÁVŠTĚVA

V pondělí 18. června navštíví oficiálně Spojené státy první sekretář komunistické strany Sovětského svazu — nejvýznamnější snad dnes osoba ve světové politice vůbec, díky jeho vehementní "mírové" diplomacii ve světě, právě v posledních měsících. Jeho oficiální návštěva Spojených států má být poslední a nejdůležitější let, kterou i západ, i když někdy s kyselou tváří a pod dojmem eventuální možnosti nukleární války, celkem akceptoval. Postoj Spojených států k návštěvě Brežněvovy a k vyjednávání samotnému bychom znázornili projevem prezidenta Nixona, který proslovil právě v těchto dnech u příležitosti závěrečných slavností při ukončení školního roku na Vysoké škole v Orlandu, na Floridě. "Budeme spolu sjednávat velmi důležité dohody", řekl Nixon, "Rozdíl mezi našimi systémy se tím urovná, nýbrž potrvá, dokud my budeme věřit v něco ji-

ného a oni v něco jiného. Význam těch dohod je v tom", pokračoval Nixon, "že dvě supervelmoci, Spojené státy a Sovětský svaz nestojí proti sobě v konfrontaci a netřou se o sebe v citlivých místech světa, z takového tření by mohla vyjít i válka nukleární, nýbrž učí se stále více a více, jak spolu hovořit a vyjednávat o urovnání neshod. Nebude to snadné ani pro ně, ani pro nás, ale dnes máme prostředky, které nám umožní, abychom v tom směru pokračovali..." Není nám zatím známo, jaké dohody jsou již v této chvíli připraveny k Nixonovu a Brežněvovu podpisu. Lze se pouze domnívat, že nejdůležitější se budou týkat rozšíření americko-sovětských hospodářských styků. Je však pravděpodobné, že na tomto úseku nebude mít prezident Nixon ani od zákonodárných sborů, ani co se podpory veřejného mínění týče, zdaleka tak volnou ruku, jako vloni v květnu při návště-

vě v Moskvě. Důvodem bude hlavně zkušenost s rozšiřováním americko-sovětských hospodářských styků, poněvadž krátce poté, co Nixon a Brežněv podepsali v Moskvě velkou obchodní dohodu, nakoupili sovětské nákupy v Americe spousty obilí za velmi nízké ceny, načež domácí ceny obilí a výrobků na obilí začaly v Americe stoupat a ještě se neza-

stavily. Kongres i veřejnost mají dojem, jakoby dohoda byla pouze v zájmu Sovětského svazu a bylo by opravdu žádoucí, aby při nastávajících jednáních bylo více pamatováno na zájem Spojených států ve všech směrech. Nesmíme zapomenout na to, že na jedné straně se sověti tváří jako holubičky s nejmilejší tváří ("diplomati" Brežněv), na druhé straně ale právě v posledním čase byla ztřeštěná kontrola nad americkými diplomaty a novináři v So-

(Pokrač. na str. 3)

MĚŘÍTKO BLAHOBYTU

Co je vlastně známkou blahobytu a komu se v něm daří na úrovni? Kdysi závodili Rusové s Američany. Měřítkem, hlavně v době průmyslové expanse, bylo množství železné litiny, oceli a uhlí vyrobené na jednoho obyvatele. Rusové u tohoto měřítka zůstali, Ameriku předstihli a přes to nemají nejvyšší úroveň na světě. Zjistilo se totiž — že mnohem spolehlivějším ukazatelem schopnosti země je národní důchod. Jeho výše, přepočítaná na obyvatele. Podle tohoto měřítka je však možno pouze stanovit rychlost růstu a samotnou velikost průmyslového potenciálu té které země. Co určuje stupeň blahobytu, to jsou peníze — výdělky, které ukazují, jak je národní důchod rozdělován. (Pro jednoduchost pomijme veřejné služby, i když právě ty hrají nemalou roli v životní úrovni západních průmyslových států.) Mezinárodní se neustále zesilovala hospodářská dominace Spojených států. Přestože hodnota dolaru klesá už ně-

kolik let, je průměrný americký výdělek ještě pořád nejvyšší na světě. Se svými, v průměru téměř 5.000 dolary, je Američan v ročním výdělku jen o nějakých 100 dolarů před Švédy. V tabulce deseti nejlépe placených zaměstnanců světa je Angličan na posledním místě. Vydělá ročně zrovna polovinu toho, co dnešní Švéd. Vývoj však nestojí a po dalším uzavření kolektivních pracovních smluv ve Švédsku bude švédský dělník platově na prvním místě na světě. O čtyřista padesát až 500 dolarů méně než Američan vydělává zaměstnanec spolkové republiky. Platy v západní Německu ovšem dneska stoupají rychleji než jinde a tak se dá očekávat, že za ani ne pět let si Švédsko s Německem spolkovou republikou, s jejími nynějšími necelými 4.500 dolary vymění místa. Současný Japonec vydělává 2.700 dolarů, to jest jen o málo více než polovinu toho, co Američan se svými bezmála 5.000. O bouřlivém vývoji Japonska víme všichni.

Příjmy rostou a za deset let se právě Japonci — jak tvrdí předpovědi — dostanou z desátého devátého na první místo na světě. Hospodářský růst a platové relace řadí dnes na čtvrté místo na světě Kanadany, po kterých následují velmi těsně Dánové. Vstupem do Evropského hospodářského společenství si Dánsko hospodářsky pomůže. V tom si jsou ekonomové zajedno. Odmyslíme-li si Finsko, je Norsko nejchudší zemí ve Skandinávii. Přesto vydělávají Norové na svém sedmém místě pořád o chlap víc než Francouzi. Skok mezi osmým a devátým členem, Holandskem, a Japonskem je velký. Asi 500 dolarů. Růst národního důchodu v Holandsku je však velmi rychlý. Poslední jsou Angličané; hospodářský vývoj není utěšený, valutové potíže se nezmenšují. Kdoví zda právě Velká Británie nebude zemí, která se bude muset v budoucnosti rozloučit také s posledním místem na žebříčku nejlépe placených na světě.

— SE —

O ČESKOSLOVENSKU

Vyznamenání obětí Sbližování

President Svoboda udělil vyznamenání za statečnost zaměstnancům ministerstva spravedlnosti Slovenské socialistické republiky za jejich postoj při "tragické události 16. ledna". Šlo o pu-
mový atentát v místnostech ministerstva. Československý tisk o tom přinesl krátkou zprávu s tím, že podrobnosti uveřejní později. To se nikdy nestalo a teprve teď se dovidáme jména obětí — nikoli však útočnicka, který při atentátu prý zahynul.

Vyznamenání, které udělil předseda slovenské vlády Peter Colotka v přítomnosti ministra spravedlnosti Királyho, dostal Judr. Otto Štěpnička, posmrtně, dále odborná referentka sekretariátu Juliana Kujanová a řidič Desidér Belko. Původní zpráva uváděla, že útočníkem byl šílenec. Mlčení, které však aféru obestírá jasně naznačuje, že šlo o politickou záležitost.

Konec samostatného hospodaření

Pod hospodářským nátlakem se rozhodlo 188 soukromých zemědělců v obci Michalová na okrese Banská Bystrica založit jednotné zemědělské družstvo s výměrou 426 hektarů, které budou připojeny k sousednímu družstvu v Brezne nad Hronom. Podle zpráv československého tisku se během posledního půl roku "rozhodlo" 2.200 rolníků v banskobystrickém okrese vstoupit do družstev. Příčinou ovšem je nemožnost samostatného podnikání za podmínek, které zemědělcům poskytuje současný režim.

Výstava o rozhlase

K 50. výročí Čs. rozhlasu se v Praze na Žofíně konala výstava, kde bylo možno si poslechnout některé historické záznamy a také nové vysílací metody: stereozvuk a kvadrofonií. Bohužel byla výstava omezena co do dokumentů politických.

Kolem metra

Prvního ledna příštího roku, tedy za necelých sedm měsíců, má zahájit zkušební provoz úseku Kačerov, Sokolovská tržnice a k prvnímu červenci 1974 má již metro zahájit provoz s cestujícími. V září dojdou do Prahy první sovětské vagóny metra.

Mezi Československem a Švédskem se konají porady o otázkách, souvisejících s přípravou konference o evropské bezpečnosti a spolupráci. Švédsko zastupuje velvyslanec Agda Viola Rösselová a Československo Miloslav Růžek. Vláda Olafa Palmeho má velký zájem o sbližování s komunistickými státy a lze tedy předpokládat, že současná jednání skončí dohodou, přesto, že v roce 1968 Palme vedl demonstraci proti invazi ČSSR.

Úvěr pro Chile

Československo poskytlo republice Chile úvěr ve výši 20 milionů dolarů na nákup strojů a zařízení, důležitých "pro plánovaný rozvoj hospodářství".

Není dost sena

Zemědělství odborníci si stále stěžují na nepečlivé zacházení s kdysi žirnými loukami. Podle jednoho srovnání se v Československu na začátku 20. let sklízelo průměrně z hektaru luk stejně tolik sena jako dnes: kolem 35 metrických centů. Ovšem už tehdy — před 50 lety — byli třeba na Šumavě zemědělci, kteří nešli pod 40 metráků. Při větší péči by se průměrný výnos dal — podle expertů — aspoň zdvojnásobit.

Chtějí zvýšit tlak

Západoněmecký tisk si všiml, že Sovětský svaz hodlá rozšířit a zvýšit účinnost své propagandy na Československo. Vysílání pro Československo se reorganizuje. Zavádějí se zvláštní české a slovenské programy, čímž se mění dosavadní mnohaletá společná struktura vysílání. Nejzajímavější programy se budou vysílat ve večerních hodinách. Dosud vysílá Moskva do Československa šest hodin denně. Také vysílacího času teď přibude.

Zvýšená těžba uhlí

Jak oznámil ředitel Severočeského hnědohorného revíru inž. Bauer, zvýší se v průběhu příštích deseti let zřejmě těžba z dnešních 58 milionů tun ročně na 75 milionů. To vše v době, kdy se pokračují státy v snaze přejít na hospodárnější a zdravější energetické zdroje.

NA POMOC AFRICE

Ve Spojených národech v New Yorku se připravují záchranné akce pro hladovějící obyvatelstvo v oblasti jižně od Sahary v Africe. V této oblasti, která se někdy označuje arabským jménem Sahel, (má rozlohu dva a půl milionu čtverečních kilometrů, žije tam na 25 milionů obyvatel, a zahrnuje šest zemí: Chad, Mali, Mauritánii, Niger, Senegal a Horní Voltu) hrozí hlad, možná smrt hladem pěti až deseti milionům osob. V Mauritánii vyhnulo 30 až 40 procent dobytka; v Horní Voltě hladoví zemědělci snědli obilí určené k osetí, takže nebudou mít letos žádnou sklizeň, nedostanou-li nové osivo v příštích dvou třech týdnech, než přijdou deště; v Mali a v Nigeru se kočovné kmeny se svými vyhladovělými stády stahují na jih na úrodnou půdu, kterou normálně obdělávají a ze které žijí tamní usedlí zemědělci; výroba potravin v Senegalu a v Chadu klesla na polovinu normální úrovně. V Mali našla průzkumná skupina Spojených národů řadu vesnic, ze které odešly všechny osoby schopné pohybovat se — odešly hledat potravu. V některých zemích se vodní zřídla a malá jezírka změnila v prostranství vyprahlé rozpraskané hlíny, na kterých leží páchnoucí mrtvoly velbloudů, koz, ovců a jiných zvířat. Stáda slonů troubících žízni se snaží dojít k jezeru Chad. Hladovějící žirafy přebrodily řeku Niger a hledají potravu v oblasti Gao, sta kilometrů od svých obvyklých pastvisek, kde je dosud nikdo ještě neviděl.

Dlouhotrvající a katastrofální sucho jako nynější naposled postihlo oblast Sahel na jih od Sahary před padesáti lety. To nynější trvá už pět let. Právě se, že vlády šesti jmenovaných zemí v této oblasti — všechny jsou to bývalé francouzské kolonie — si dlouho neuvědomovaly — jak je sucho vážné... vlastně neuvědomovaly si to až dokud se příslušníci kočovných kmenů nezačali objevovat ve větších počtech ve městech hledat potravu... ale i pak tyto vlády zřejmě váhaly obrátit se na mezinárodní veřejnost se žádostí o pomoc — možná z národní hrdosti. Spojené národy snad se zpožděním, ale přeci jen začínají organizovat záchranné akce. Vláda Spojených

států přislíbila zatím 18 milionů dolarů ve formě obilí, léků — a hlavně dopravních prostředků: o to jde neméně než o potraviny samy — jak je dostat ze skladů v západních zemích do oblastí Sahel na jih od Sahary a do rukou hladovějících lidí. Spojené státy — ale také Francie a západní Německo — nabídl mimo jiné malá dopravní letadla a také uvažují o použití dopravních helikoptér. Odborníci si nejsou jisti, zda je dlouho trvající sucho v Sahelu záležitostí cyklickou

nebo součástí nějaké globální klimatické změny trvalého rázu. At' tak či onak, podle některých pozorovatelů k nynější tragedii možná přispěly základy moderní civilizace: v Sahelu se v posledních letech podstatně zvýšilo množství dobytka v důsledku očkování, zbavování červů, vrtní nových studní a tak podobně. Nebývala velká stáda spotřebovala vegetaci, které je normálně zapotřebí k udržení ekologické rovnováhy.

Hanuš Hejny, N. Y.

Oběť perzekuce

Opožděně se na západ donesla zpráva o smrti slovenské spisovatelky a překladatelky Zory Jesenské. Patřila k slovenské inteligenci sdružené kolem Kulturního života a bojující za politickou obrodu. Účastnila se velmi aktivně spisovatelských sjezdů v letech 1967 a 1968 i reformního hnutí. Ačkoli její činnost pomohla rehabilitovat Husáka a jiné politické vězně, nedostalo se jí od Husáka žádného uznání. Od roku 1969 žila v ústraní a snad naposledy veřejně vystoupila při demonstraci u příležitosti hokejového vítězství Československa nad Sovětským svazem. Svědčila, jak ji policisté tloukli obučky. Jesenská překládala spisy Pasternakovy a Solženicynovy, ale její hlavní přínos sloven-

ské kultuře byla její publicistika. Zemřela ve věku 64 let. Také ona je obětí duchovního temna, které se sneslo na Československo po sovětské okupaci.

Jednou větou

Na mezinárodním veletrhu uměleckých řemesel v Mnichově získaly dvě české výtvarnice bavorské státní ceny a zlaté medaile, Věra Lišková za sklo a Sylva Řepková za gobelín. • 32 metrů vysokou vyhlídkovou věž postavili na nejvyšším bodě areálu zoo na Kopečku u Olomouce. • V barokním zámku Biliň jsou shromážděny vzácné nálezy z keltského sídliště na Teplicku. • Na Národní třídě v Praze zahájili stavbu nového obchodního domu s 10.700 čtverečními metry prodejní plochy. • Představení ÚRO připravuje výměnu členských průkazů. • Revoluční rok 1848 je název výstavy, která byla zahájena v panteonu Národního muzea v Praze. • Celostátní seminář v výrobě a používání tapet, tohoto donedávna zavrhaného "buržoazního přežitku," proběhl v Martině. • Jeden metrický cent zlata a více než tunu stříbra spotřebují zlatníci jabloneckého podniku Bižuterie. •

Oznámení čtenářům

Vzhledem k zaměstnaneckým dovořeným budete se muset, milí čtenáři, po dva týdny obejít bez Amerických Listů. Nevýjdou 2. června a 9. července. Další číslo tedy dostanete do rukou s datem 16. července.

ZA JIMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZA JIMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bořivým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu: AMERICKÉ LISTY,

Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz
Přikládají se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.
Jméno:
Adresa:

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevyžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent;

NA JEDNÉ LODI

Ferdinand Peroutka

Vzpomínáme, jaká u nás bývala literární kritika. Pravidelně v lryce a v literární kritice bylo docile literárních výkonů české literatury, ne v románu. Byli i marxističtí kritikové, ale i oni se podíleli na obecné vzdělanosti a člosti. Toto bylo odváto. Nyní, když "stojí za námi sovětské divise", nezáleží na tom, co kdo jak řekne. Od roku 1970 pan Jiří Hájek skoro sám nahraňuje všechnu kritiku. Čteme jeho přečetné věty, v přečetných článcích, hrnou se z něho bez jakékoli překážky. Nevymizelo nám z paměti, že pan Hájek, kritik, vyjadřuje se i takto: "Kdo tomu nevěří, ať se dá vycpat". My říkáme, že od roku 1890 do roku 1945 žádný český kritik by se tak nevyjadřoval. Ze své dálky také věříme, že články pana Hájka nikdo nečte — mimo ty spisovatele, kteří mají zájem zvědět, jak si stojí na burse vládní přízně nebo nepřízně. Spíše tedy než jeho škodlivým vlivem budeme se jím zabývat jako tím, čím chce být, jako oficiálním reprezentantem režimu v jeho poměru k literatuře a umění. Základní problém režimu v té věci je takový: jak zničit literaturu a přece ji mít. K tomuto počinání režim chce mít trochu muziky, a pan Hájek hubnuje do kroku.

Není třeba hádat, jaké představy o sobě má. Sám na sebe všechno poví, ne jednou, nýbrž mnohokrát. Vidí sebe jako jednoho z vojáků ve "velkém zápase o vědomí lidí", o jejich myšlení a citění. Znovu a znovu se k tomu vrací, píše: "Prohloubit a obohacit sféru lidských emocí a citů". "Prosazovat onen zásadní ideově emocionální zvrat — o který nám jde". "Sjednotit společnost ve stejných citech . . . zbavit lidi jedovatých trnů, uvážených v záhybech jejich vědomí i podvědomí". To je velký úkol, a pohled na totální charakter toho, co pan Hájek píše, nám praví, že je zcela absurdní jeho sebedůvěra, že by mohl pomoci k tomu, aby z kteréhokoli člověka bylo vyhlazeno, co je v jeho vědomí i podvědomí. Ani režim nespolehá na sílu páně Hájkovy svedu, nýbrž střízlivě se drží při přeměňování lidského vědomí jiných fyzických prostředků.

Pod titulem "Politika a umění na jedné lodi" napsal pan Hájek článek o tom, že nedávno byla v reprezentačních místnostech pražského Hradu velká radost, srdečnost a zábava, památný den a událost mimořádného významu. Sešla se tu tři předsednictva: předsednictvo ústředního výboru československé komunistické strany, předsednictvo českých a předsednictvo slovenských umělec-

kých svazů. Mimo ně byl tam určitý dav, který, jak analyza nám praví, se skládal z hrstky těch spisovatelů a umělců, kteří roku 1968 zůstali straně věrní, z těch, kteří se potom káli, a největší počet byl těch, kteří dotud málo úspěšně se ochomítali kolem literatury, umění a novinářství. "Procházel jsem se reprezentačními místnostmi Hradu a díval se po přítomných", píše pan Hájek. Nejvíce mu imponovalo, že se sešla předsednictva — a přišel "dokonce náš generální tajemník". Má k předsednictvům nezřízenou, u spisovatelů a literárních kritiků obyčejně se nevyskytující úctu.

Nějak se mu zdá, že předsednictva více než kdo jiný jsou schopna vytvářet literaturu. Jak se tak procházel reprezentačními místnostmi Hradu, přišel na něho pocit, že česká a slovenská literatura přes všechna chmurná prorociví byly zachráněny, neboť dostaly silnou pomoc: "V desítkách otevřených rozhovorů nezaznívaly se strany politických představitelů žádné mentorování a napomínání, za to hodně inspirujících podnětů". Byli tam pan Bilák, pan Indra, pan Kapek a jiní. Chtěli bychom slyšet jejich inspirující podněty, zejména pro básníky lyrického založení. Jak pan Hájek dále to líčí, "lidé velmi bezprostředně projevovali radost z toho, že jsou spolu, že jsou na jedné lodi, a že kultura a politika v této zemi opít jedno jsou". Hovory se točily kolem toho, jak v nejbližším období by se umění mělo "svým specifickým způsobem podílet" na politice. Čili, konkrétně, jak by spisovatelé a umělci svým specifickým způsobem vykresali co nejlepší umělecká díla z kolaborantského programu nynějšího režimu, ze stanov strany a z kádrování — z invase a čistek, ze zosíření trestního zákona, z politických procesů a z rozsudků, které jsou vynášeny. Snad by spisovatel mohl specifickým způsobem udělat úchvatnou scénu z tohoto: politický vězeň zahájí hladovku a dostane za to dva další roky vězení.

Jak pan Hájek vidí, lidé nemohou trvale žít v nejistotě, "potřebují základní jistoty, na nichž mohou stavět svůj život". Režim dal lidem určité jistoty, v tom má pan Hájek pravdu. Lidé mohou nyní zařadit svůj život na té jistotě, že by ztratili zaměstnání, kdyby vyslovovali slova "invase" a "okupace." Na té jistotě, že by sebe ohrozili, kdyby kritizovali vládu a jednotlivé její členy. Kritizovat Sovětský svaz bylo by na úrovni nezdařené sebevraždy. Občané mají novou jistotu, že policie kdykoli může vykonat prohlídku jejich do-

mácností. To jim dává předem příležitost, aby uspořádali svou domácnost nezávadným způsobem. Zvolna se rozšiřuje blahodárná jistota, že člověk bude žít bezpečně, jestliže bude "tišší než voda, nižší než tráva". Spisovatel může počítat s tou jistotou, že nebude smět uveřejnit ani knihu, ani článek, ani větu, kdyby veřejně smýšlel jinak než vláda. Tak život vskutku může být plánován nad některými jistotami, zatím většinou negativními.

Jsou však i určité jistoty pozitivního rázu. Spisovatel — který přijme instrukce režimu a bude s jím řídit, může počítat s tím, že se tak nebude chovat zadarmo. Strana, stát projevují všechno ochoť hrát roli mecenáše. Jak to pan Hájek v jednom ze svých článků vyjádřil: "Politika komunistů, formulovaná 14. sjezdem, dostává podporu nejen těch, kdo se s ní plně ztotožňují, ale i souhlas těch, kteří se zatím sami ze své zkušenosti přesvědčili, že nové vedení strany a státu je jim schopno dát sociální jistotu". Nový svaz spisovatelů, nové posádky v rozhlase a televizi k tomu souhlasně přikývají.

Avšak — jak tak procházel reprezentačními místnostmi Hradu, pan Hájek upřel zrak na zde shromážděný nový svaz spisovatelů a snad uprosřed politicko-spisovatelské radosti poněkud zpřísněl. Před časem své myšlenky formuloval takto: "U řady umělců převládá zatím snaha přejít co možno suchou nohou nad vzdutými vlnami". Ne tak, gosudar, nožky namočit třeba. Musí být zcela zřejmé, kdo jde do všech důsledků s vládou a kdo ne. Spisovatel nemusí být členem komunistické strany. V tom má svobodu rozhodnutí. Žádá se jen, aby smýšlel ve všem přesně jako komunistická strana. Kdyby čtenáři byli nespokojeni tím, že dostávají Rudé Právo ve formě beletristické, a dali to najevo tím, že by knihy takových spisovatelů nečetli a nekupovali, vláda je připravena a osvobodí spisovatele od tyranie čtenářů. Spisovatel se může spolehnout, že nebude posuzován podle toho, kolik čtenářů přiláká. Komunisté často kritizují, že na západě se kupují talenty. Aby tomu udělali přítrž a nuceni poměry své země — československý režim kupuje nentalenty.

Kde komunisté se zmocní vlády, ihned nám říkají, že přešla doba toho nebo onoho. Mimo jiné přešla doba, kdy umělec, skryt někde v ústraní, sám tvořil své dílo. To byly staré časy. Zlijeme v kolektivní době, nyní kde kdo do toho bude umělci mluvit. Pan Hájek nám hlásá: praviví kulturní činitelé "zmizeli ze scény rych-

Všimli jsme si za vás . . .

Ve čtvrtek, 7. června večer, ve zprávách na chanelu 5. V horkých dnech Watergatu učinili novináři průzkum veřejného mínění. Položili otázku: kdyby se dnes volil prezident, hlasovali byste pro Nixon? Výsledek ukázal zdravý rozum Ameriky: 22 procent dotázaných se nevyjádřilo, 24 procent řekl ne a plných 54 procent prohlásilo: ano . . . Ze by to byl důsledek přehnané watergatské kampaně většiny amerického tisku, rozhlasu a televize?

Nevítaná návštěva . . .

(Dokončení se str. 1)

větském svazu, dále tam existuje intenzivní modernizace všech zbraní, jakož i celá řada dalších věcí dokazuje, že Sovětský svaz změnil prozatím pouze tvář a ne zásady, aby svět mohl žít v klidu a míru. Nejsme tedy u příležitosti "nevítané návštěvy" žádní optimisté. Za zmínku však ještě stojí připomenout, že vzhledem k hospodářské a vnitřní situaci v Sovětském svazu se jeho dnešní politické vedení rozhodlo pro mírovou koexistenci, v kterémžto případě by nyní záleželo na diplomacii prezidenta Nixon a opatrnosti amerického senátu a Kongressu. Za velmi důležité pokládáme také prohlášení bývalého velvyslance v Sovětském svazu

J. Beama, který je znalcem poměrů v Sovětském svazu a který v interview pro US News and World Report prohlásil, že "Rusové přestali být revolucionáři, že jsou lidé tvrdě praktičtí kteří poznali, že totální vítězství komunismu ve světě nemá naději na úspěch". Je-li tomu tak skutečně, dokáže vývoj několika příštích let.

Pražský komorní orchestr

bez dirigenta odletěl na mešiční turné do Střední a Jižní Ameriky. Orchester uvede 23 koncertů v Mexiku, Kostarice, Kolumbii, Čile, Argentíně a Venezuele. Zájezdu se účastní klavírista Boris Krajný.

leji, než se stačili vzpomínat, a začaly se formovat nové, institucionální základny uměleckého života". Instituce a různá předsednictva rozestaví své stany na onom dosti záhadném území, kde až dosud, po tisíce let, umělec vždy sám se lopotil a naslouchal hlasům. Podle pana Hájka to bude mít tři výhody: 1) problémy budou posuzovány kolektivně — také těmi, kdo jsou jím vzdáleni. Nevědomost bude hojně zastoupena. 2) To zaručí objektivnější přístup k řešení problémů. Naše poznámka: stane se jakýsi zázrak. Po dlouhá léta své existence komunisty nenechali nikoho pochytit, že objektivnost pokládají za největšího nepřitele. Sepsali o tom tisíce traktátů, v nichž objektivnost byla prokleta a zavržena ve prospěch třídního boje a samovlády komunistické strany. Mnozí byli s velkým křikem z komunismu vyloučeni pro objektivnější touhy. Nyní se nám předkládá rebus: komunisté zůstanou — jací jsou, dále budou zuřivě proti

objektivnosti, ale zároveň budou objektivněji přistupovat k problémům. 3) Pan Hájek v té chvíli poctivěji praví — že instituce budou "účinně prosazovat ideologický vliv strany na další vývoj umění". Naše poznámka: zde je jádro pudla, není třeba více říkat ani před tím, ani po tom. Ministr kultury pan Brůžek kdysi promluvil konkrétně. "Přehliželo se", pravil, "že formou demokratické samosprávy jsou především národní výbory, zastupující zájmy všech občanů. Odpovědnost Národních výborů je ve sféře kulturní nezadatelná". Zadatelná je jen vlastní idea odpovědnosti umělců. Idea tedy je, že především Národní výbory mají vést spisovatelovu ruku, buď ji zadržovat nebo postrkovat. Kdo ví, co dovedou Národní výbory, jakými typy jsou ovládány zejména po posledním prokádování . . . Jak tak pan Hájek procházel reprezentačními místnostmi Hradu . . . Musíme ještě dokončit tuto úvahu, tato pozorování.

**TENNANAH
LAKESHORE LODGE**
Roscoe | Sullivan County, NY 12776
(607) 498-9900

Na krásnou dovolenou nebo weekend

Jen 110 milí z New York City: • Na horském jezeru (2000 ft vysoko). • Evropské prostředí. • Tennis, Golf, rybaření, volné loďky, pláž. • Útulná restaurace s barem a hudbou pro tanec. • Moderní ubytování. • Přírodní procházky. • Otevřené od května do prosince. • Napište si o barevný prospekt.

Majitelé a vedoucí Dina a Michael Pavelka.

ČINA JIM NEDA
SPÁT

Zmínka o světě s pěti mocenskými středisky se vynořila také ve zprávě Reutero-
vy tiskové agentury z Mo-
skvy. Podle ní se v sovět-
ském tisku objevují kritické
poznámky o zjevné snaze
Spojených států změnit
světovou scénu s dvěma su-
permocnostmi, Spojenými stá-
ty a Sovětským svazem v út-
var s pěti mocenskými póly,
které by zahrnovaly také zá-
padní Evropu, Japonsko a
Čínu. Izvěstije napadly v té-
to souvislosti znovu s mimo-
řádnou ostrostí Čínu. List so-
větské vlády přinesl šesti-
sloupcový článek svého znal-
ce čínských otázek Apalina,
který tvrdil, že Čína nevěří v
mírovou koexistenci, staví se
proti sovětskému mírovému
programu a vrací se prý ke
konceptu, podle něhož válka
je prostředkem k řešení me-
zinárodních problémů. Také
napsaly, že se Peking pokou-
ší otrávit systémem meziná-
rodních dohod, který byl s
takovou námahou vybudován
po druhé světové válce.

ISLANDSKÉ
PROBLÉMY

Island je země čtenářů pro
Čechy a Slováky s předešlý-
mi přísnými tradicemi pro-
slulá jako vlast Laxnessova.
V těchto týdnech se však
Island dostává do středu svě-
tové pozornosti z důvodů, zá-
važnějších. Islandský zahra-
niční obchod je podobně ja-
ko Norský, a vlastně ještě

Mezinárodní přehled

víc, závislý na exportu ryb a
rybích výrobců. Bohužel hi-
storická tradice, sahající prý
na tři sta let zpátky říká, že
kolem Islandu loví tresky ne-
jen Islandané, ale i Britové.
A jako se už vyskytl první
námitky proti průmyslové-
mu výlovu ryb ze strany so-
větské velrybářské flotily po-
blíž švédského pobřeží, hlav-
ně u ostrova Gotlandu, tak
mají proti zvyšujícímu se
průmyslovému rybolovu Vel-
ké Británie své námitky i
Islandané. Už před časem
samovolně oznámili, že zvět-
šují hranice svých výsost-
ných vod z dvanácti moř-
ských mil na mil padesát.

To je asi z 22 na 92 kilome-
try. Rozhodnutí vyvolalo o-
kamžité protesty druhá Is-
landu v Atlantickém paktu,
Anglie. Letos na jaře se an-
glické rybářské lodi jako ob-
vykle vypravily na lov. Pří-
tom málo dbali onoho nově-
ho pruhu 38 mil, který si
Islandané kolem své ostro-
vní říše vyhradili. Konflikt
narůstal, nejdříve Islandané
anglické rybáře varovali a
začali ničit a ustíhovat sítě,
aby lov znemožnili. Angliča-
né odpověděli povoláním vá-
lečných lodí jako ochranného
doprovodu, v jehož stínu mo-
hli rybáři lovit dále. Předs-
da vlády Olof Johannesson
nato povolal zpět do Rejkjaví-
ku islandského velvyslance z
Londýna, prozatím, jak bylo
oznámeno, na porady. V té
době se začaly vynořovat

první obavy, nemůže-li tento
diplomaticky vyhrocený sou-
boj s hospodářským pozadím
přejít od slov k nepřátel-
ským akcím. Islandské vý-
sostné vody stráží pohranič-
ní dělové čluny. První rány
padly, když dělový člun Egir
nahradil výstrahy střelbou po
britské rybářské lodi Ever-
ton. Nikomu z posádky zasa-
žené anglické lodi se nic ne-
stalo, a Everton byl provi-
zorně opraven za příspěví
anglických vojenských plavi-
del. Ke sporu se vyjádřil
anglický ministr zahraničí
Douglas Home. Jeho návrh
pokusit se záležitost vyřešit
jednáním, islandský předs-
da vlády Olaf Johannesson v
zápětí vyvrátil. Angličané
jsou útočníci a jako s tako-
vými si islandští zástupci s
nimi za společný poradní stůl
nesednou. Situace je tedy po-
řád napnutá, žádným způso-
bem nevyřešena. Kdo má ze
sporu dvou prospěch, je ten
třetí: totiž ryby. Říká se, že
úlovky se po střelbě snížily.

BONN — LONDÝN

V Bonnu se sešel západoně-
mecký kancléř Brandt s brit-
ským ministerským předs-
dou Heathem, který byl ve
spolkové republice na krát-
ké soukromé návštěvě. Pod-
le vládních mluvčích se roz-
hovor obou politiků soustře-
dil na energetický problém
ve světle situace na Blízkém
východě a možných potíží s
dodávkami nafty od někte-
rých arabských producentů
ropy. Diskuse se dotkla také
chystaných multilaterálních
konferencí mezi východem a
západem a zúčastnili se jí
také spolkový ministr obra-
ny Leber a spolkový ministr
financí Schmidt.

BUKUREŠT' —
BONN

V rámci Ceausescovy náv-
štěvy v Bonnu bude po-
děpsáno několik západoně-
mecko-rumunských bilaterál-
ních smluv, mezi nimiž kul-
turní dohoda, která se zmí-
ní o Berlíně v souladu se čtyř-
mocenskou dohodou a ve for-
mulaci, jež vyhovuje Bonnu.
Bukurešť pravděpodobně uz-
ná pravomoc spolkové repu-
bliky zastupovat západní Ber-
lín v zahraničně-politických
otázkách. Formulace o tom
opře se o příslušnou pa-
sáž v západoněmecko-sově-
tském komuniké o Brežněvo-
vě návštěvě v Bonnu. Jde o
pasáž, ve které bylo označe-
no plné uplatnění čtyřmoc-
ské dohody ze září roku 1971
za předpoklad pro trvalé
uvolnění napětí ve střední
Evropě a pro zlepšení
vztahů mezi Německou spol-
kovou republikou a Sovět-
ským svazem. Bonnská vlá-
da v tom shledala potvrzení
svého práva na svazky se zá-
padním Berlínem. Západoně-
mecká oposice nepovažo-
vala však tuto pasáž za do-
statečně přesnou a výraznou.

NEJSOU SPOKOJENI
S HLASOVÁNÍM

Politickou hladinu v hlavním
městě Německé spolkové re-
publiky Bonnu rozvířil po-
žadavek mluvčího křesťan-
sko-demokratické opozice v
parlamentě Wagnera, aby
byly prozkoumány hlasovací
lístky, odevzdané loni 27. dub-
na při rozhodnutí spolkové
sněmovny o takzvaném kon-
struktivním projevu nedů-
věry spolkovému kancléři
Brandtovi. Při tehdejšíhla-
sování scházely totiž Brand-
tovu protivníkovi, křesťan-
skému demokratu Barzelovi
dva hlasy, aby svrhl Brand-
tovu koalici vládu. Mluvčí
křesťansko-demokratické o-
pozice odůvodnil svůj poža-
davek tím, že se v tisku a ve
veřejnosti vyskytly zprávy,
podle nichž představitelé
vládní koalice koupili hlasy
dvou opozičních poslanců —
aby se zachránili od porážky.
Jedním z poslanců, který byl
takto obviněn je 48-letý Ju-
lius Steiner, který byl v pa-
lamentě od roku 1969 —
avšak v loňských listopado-
vých volbách se o znovuzvo-
lení neucházel. Tiskový or-
gán Süd-West Presse v Ul-
mu tvrdí, že jeden ze sociál-
ně demokratických předsta-
vitelů nabídl Steinerovi
250.000 marek nebo doživot-
ní pensí, bude-li hlasovat pro
vládu. Jiný deník tvrdil, že
hlasovací lístky obou poslan-
ců, o něž jde, byly opatřeny
zvláštní značkou, aby tak
sčítači hlasů z vládního tá-
bora měli důkaz, že jejich
požadavku bylo vyhověno.

O KROK KUPŘEDU?

Porady v Helsinkách, na kte-
rých připravují delegáti 34
států Evropskou bezpečnost-
ní konferenci, dospěly do zá-
věrečného stadia. Delegáti se
konečně dohodli o místech,
na kterých se bude konat
vlastní konference. Dále jed-
nali o sporných bodech kon-
ferenčního programu. Podle
dohody má vlastní konfere-
nce probíhat ve třech fázích.
Dějištěm první fáze, za kte-
ré se sejdou možná už kon-
cem června ministři zahrani-
čí, budou Helsinky. V druhé
fázi, začínající nejdříve v
září, se sejdou v Ženevě od-
borné komise. Jejich úkolem
bude připravit texty úkolu,
kterou dohoda označuje za
"schůzi na vysoké úrovni" a
k níž by mělo dojít opět v
Helsinkách, někdy příštího
jara nebo léta.

V Helsinkách se podařilo do-
sáhnout na schůzi pracovní
skupiny dohody o formulaci
bodu programu konference —
který se týká volnějšího toku
informací mezi evropskými
zeměmi. V tomto bodu jsou
zahrnuty také lidské kontak-
ty a kulturní výměna. Kó-
nečná formulace se blíží pů-
vodnímu západnímu návrhu
a neobsahuje už omezovací

Abrahamoviny
Henry
Kissingera

Své loňské narozeniny ztrá-
vil H. Kissinger v Kremle, a
zapil je kavkazským sektem.
Byl v Moskvě podepisovat
první americko-sovětské do-
hody o omezení strategických
zbraní. Letos slavil své pade-
sátiny tento důležitý muž
také někde ve světě...

H. Kissinger se narodil 27.
května 1923 ve Fürtu u No-
rimberku. V roce 1938 se je-
ho rodina — rodiče a dva
chlapci — jako Židé — pře-
stěhovali do Spojených států.

Mladý Henry studoval politic-
ké vědy na několika ameri-
ckých univerzitách, zejména
na slavném Harvardu, kde
pak od roku 1952 přednášel
politické vědy. V roce 1957
uveřejnil svou první knihu a
od té doby je pilným, zasvě-
ceným a hojně čteným poli-
tickým autorem. Psal o svě-

NA LEPŠÍ
K VAŠATOVÍ

tové politice — současných
problémech, nukleárních zbra-
ních, vzájemných vztazích —
národních strategií. Jeho kni-
ha Nukleární zbraň a zahra-
niční politika, z roku 1957,
byla odměněna cenou Woodro-
wa Wilsona. Mimoto Kissin-
ger publikuje příspěvky v
předních amerických časopi-
sech. Jako poradce Johna
Kennedyho ovlivnil jeho o-
brannou koncepci tezí o mož-
nosti omezení atomové vál-
ky. Tuto tezi pak později o-
pustil. Od roku 1969 je po-
radcem prezidenta Nixona
pro otázky zahraniční politi-
ky a obrany. A v této funkci
ho máme možnost doslova
denně sledovat jako muže —
který se snaží nejvyšší mě-
rou diplomacie budovat vta-
hy Ameriky k SSSR, Číně,
jihovýchodní Ázii...

klausule, jaké žádali delegá-
ti komunistických vlád ve
jménu takzvaného nevymešo-
vání do vnitřních záležitostí
země.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

6% přinese 6.27%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na dva roky

5 3/4% přinese 6.00%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na jeden rok

5% přinese 5.20%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplatíme
čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a přípi-
sujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$20,000.00
vládní pojišťovnou Federal Savings and Loan Insu-
rance Corporation ve Washingtoně.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN
ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710

and
590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

Číslo a skutečnosti

Šéfredaktor bratislavského deníku v maďarštině Új Szó Július Lórinč uveď nedávno čísla o maďarské menšině v ČSSR. V roce 1970 se hlásilo k maďarské národnosti 573.000 čs. občanů (pro srovnání — v roce 1961 to bylo 531.000). K tomu je třeba podotknout, že v rámci přesídlení po 2. světové válce se do Maďarska přestěhovalo 73.000 lidí a do českomoravského pohraničí odešlo asi 50.000 lidí. Maďarská menšina má svůj kulturní spolek Csemadok s 52.000 organizovanými členy a 530 místními organizacemi. Spolek vyvíjí činnost v pěveckých, tanečních a divadelních souborech, kterých je v ČSSR

657, a v literárních či fotografických kroužcích. Koná také pravidelně několik festivalů těchto souborů, ten hlavní v létě v Gombasku. — Pokud jde o školství, uveď Lórinč, že po roce 1945 byly na čas maďarské školy v Československu zavřeny. Pak se zase postupně otevíraly samostatné třídy a posléze i školy. Dnes chodí do zvláštních maďarských škol víc než 100.000 žáků; základních škol je 524, gymnázií 22, průmyslovek 21, učňovských škol 14, jedna vysoká škola vychovává pedagogy. Řada občanů maďarské národnosti studuje na slovenských a českých vysokých školách. Funguje také 354

maďarských mateřských škol. Tolik čísla, která přednesl přední činitel maďarského menšinového hnutí v Československu.

A teď s tím srovnáme jiné oficiální sdělení — reportáž, kterou přinesl loni v prosinci bratislavský Večerník. Týkala se obce Podunajské Biskupice, kde žije 7680 obyvatel, přibližně polovina Slováků a polovina Maďarů, k tomu ještě Češi, Němci, Poláci a Bulhaři. Z celkového počtu obyvatel je 1060 Cikánů, tedy přibližně každý sedmý občan v obci. Reportáž hovořila o naprosto nevyhovujícím stavu tamních školních objektů. Slovenská základní škola je nedobudovaná: ve 23 třídách bez tělocvičny, kuchyně, školní jídelny a řádných kabinetů se vyučuje 930 dětem. Maďarská základní škola (42 tříd s 1350 žáky) je umístěna ve starých budovách, právě tak bez tělocvičen, sportovních hřišť, odhových učeben, ale i základních hygienických zařízení. První ročníky například musí stále chodit na latriny. Samozřejmě, že se vyučuje ve dvou směnech, v budoucnosti dokonce hrozí trojsemennost. Velkým problémem je cikánské obyvatelstvo, jehož nejpočetnější skupinu tvoří nequalifikovaní lidé s nízkými příjmy a mnoha dětmi; většinou neposkytnou potomkům ani nej-

O VLIV V ÁSI

Jak Sověty, tak Číňané si uvědomují, že mohou získat větší vliv v Ásii jen tehdy, zlepšili své styky s Japonskem. Nedávny příjezd čínského velvyslance do Tokia, jakož i pozvánka japonskému ministerskému předsedovi Tanakovi, aby navštívil ještě letos Moskvu, jsou toho výmluvným svědectvím. V hospodářském ohledu Japonci vedou v soutěži se Západem v mnoha menších zemích, v nichž se obě komunistické velmoci snaží uchytit, a Tokio má klíčové postavení po stránce strategické.

Tanakově vládnoucí liberálně-demokratické straně záleží patrně velice na takových svazcích s oběma komunistickými mocnostmi — které budou prospívat hospodářským zájmům Japonska, aniž ohrozí jeho přátelství s asijskými sousedy a se Západem. Sověty i Číňané si předchází japonské levicové opoziční strany neméně než vládu a zřejmě doufají, že se levici jednoho dne podaří vytvořit kabinet, který by měl větší porozumění pro jejich program. Je však málo pravděpodobné, že by jakákoliv japonská vláda byla ochotna obětovat nové přátelství s Čínou jen proto — aby zlepšila vztahy k Sovětskému svazu.

Styky, zahájené Tanakovou návštěvou v Pekingu v září loňského roku, jsou rozvíje-

ny oběma stranami a Čína dokonce mlčky uznala nezbytnost bezpečnostní smlouvy pro Japonsko — zřejmě hlavně s ohledem na jadernou sílu Sovětského svazu. Zároveň varovala Čína Japonsko, aby nespolečněovalo se Sověty na stavbě ropovodu podél jejich severních hranic. Japonsko je od roku 1971 největším obchodním partnerem Číny a obě země chtějí uzavřít v blízké budoucnosti dohody o civilní letecké dopravě, námořní plavbě a rybolovu.

Obchod s Japonskem rozšiřují i Sověty. Japonsko je jejich hlavním obchodním partnerem v nekomunistickém světě. Nedávna sovětská nabídka Japoncům, týkající se dodávek 40-ti milionů tun t'umenské ropy ročně po dvacet let — je obrovská. V dopise generálnímu tajemníku ústředního výboru KSSS Brežněvovi premiér Tanaka v zásadě souhlasil s účastí Japonska na t'umenském projektu a svolil také, aby se ještě letos pokračovalo v rozhovorech o mírové smlouvě, aniž se zmínil o čtyřech Kurilských ostrovech, obsazených Sověty v roce 1945. Mluvčí japonského ministerstva zahraničí 7. března připustil — že by Japonsko mohlo podepsat mírovou smlouvu se Sověty ještě před tím, než získá zpět Severní ostrovy, ale ujistil, že se Japonsko nevzdává nároku na ně.

Politická knižnice AL zahajuje

V těchto dnech rozesílá nakladatelství Universum Sokol Publ. první spisek ze série Politické knižnice Amerických Listů. Spisek vyšel na přímý popud velkého počtu zájemců, zejména z řad mladší posrpnové emigrantské obce, kteří po dobu svého života v komunistickém Československu neměli možnost získat pravdivé informace o tom, jak to vlastně skutečně v únoru 1948, ale i před ním a po něm, bylo. — Vyšli jsme tedy onomu zájmu vstříc a vydali jsme "Byl Beneš viněn?" od Ferdinanda Peroutky. Rozesíláme tento spisek jako pozornost vydavatelství Amerických Listů jejich předplatitelům. Pro ty, kdož nejsou pravidelnými odběrateli AL, činí cena této 24 stránkové publikace \$1.00.

HANOJ NEÚMYSLNĚ ...

V záznamu depeše tiskové agentury DPA ze Singapur, navazující na schůzku indonéského prezidenta Suharta se singapurským ministerským předsedou Le Kuanem, se praví mimo jiné: "Stále jasněji se ukazující tvrdošíjný postoj Hanoje v indočínském konfliktu zavádí soudy Indočíny do stále jednotnějšího tábora, který není naminěn proti Hanoji — avšak proti každému nároku Hanoje, přesahujícímu její hranice." Jeden z amerických diplomatů charakterizoval nynější součinnost zemí jihovýchodní Ásie takto: "To, co se velmocem a Spojeným národům nepodařilo ve dvou desetiletích, způsobila nyní nepřímo Hanoi v nekratkším čase. Důsledkem nového vývoje je, že se země východní Ásie semkly úžeji. Společenství Filipín, Thajska, Malajsie, Singapur a Indonésie se vydává nyní na cestu realistické spolupráce."

Šaty do kabelky

se dají složit z nemačkového československého materiálu "polyester stotera", který začali vyrábět v závodě Pleas Kutná Hora. Do konce letošního roku mají v závodě zhotovit 170.000 metrů tohoto textilního materiálu.

Krajanský oznamovatel

PSACÍ A POČÍTAČÍ STROJE

pro krajany se slevou — jakož i veškeré opravy zařídí ANTONÍN ZETEK, Illnauerstr. 24, 8307 Effretikon, tel. 025-32 53 08

SERVIS

vašeho vozu zajistí rychle a spolehlivě W. Pisoft, společník fy: AUTO WEISS, Altstetterstrasse 228, 8048 Zürich, tel. 01-62 14 55.

GALERIE AKTUELL

s kvalitními originály, kresbami, grafikou a vzácnými rytinami starých mistrů má sídlo v Göteborgu, Švédsko, majitel JOSEF KAPLAN, tel. 27 79 84 (Organisování výstav po celé Evropě).

Přes UNIONFUNK

v Zürichu seženete českého taxikáře, znalého místních poměrů, památek a vůbec všeho zajímavého.

Volejte 01-47 30 47 a žádejte pana IVANA MÁDRA.

Garage Jana Hofmann,

6908 HEDINGEN, AFFOLTERNSTRASSE 12. — Tel: 01/99 63 23: nová auta všech značek • odtahová služba • nízká hodinová sazba pro opravy pneumatik se slevou.

Architekt Jan Dratva Dipl. Ing.

otevřel po obdržení švýcarské licence projekční atelier. Zajistí: architektonické studie, kompletní projektovou dokumentaci, stavební povolení, financování a provedení staveb. Adresa: Döltshilhalde 45, 8055 Zürich, tel.: 01/35 10 48.

České řeznictví a uzenářství ve Švýcarsku

Debrecinku, turistický, šunkový a šumavský salám, moravské a špišské klobásky, špekáčky, "utopence", jaternice, jelitka, tlačenu jatrovou, českou, ostrou s česnekem a superostrou s paprikou, pražskou šunku, maso všeho druhu a mnoho dalšího řeznického zboží dodá

VÁCLAV ČERNÝ, Sonnenbergstrasse 13, 5400 Ennetbaden, tel. 056-65 731.

KNIHY

všech čs. exilových nakladatelství dodává:

Oskar Krause, CH-8307 EFFRETIKON, Rebenstr. 2

Privat Galerie ve Švýcarsku

vystavuje díla předních exilových výtvarníků — sjednejte návštěvu. Telefon — 052/324176 — Švýcarsko

základnější kulturní předpoklady. Děti přicházejí do první třídy a ovládají jen některé cikánské dialekty — smíchané se slovenštinou a maďarštinou. Pedagogové tuto situaci — obzvláště za vylíčených okolností — nemohou zvládnout: už v prvních třídách propadá 11 procent žáků. Podobným problémem je chození na školu. Ředitelství škol postupuje proti rodičům, kteří nedbají na školní docházku svých dětí, i peněžními pokutami: loni se vybralo skoro 20.000 korun. Do značné míry by se těmto komplikacím dalo předejít řádnými možnostmi už pro předškolní výchovu dětí. Míst

v mateřských školách je však nedostatek i pro pracující matky, ačkoli právě v této obci by bylo třeba, aby sem chodily děti i nepracujících (cikánů), které by to vlastně ve vlastním zájmu potřebovaly nejvíce. Ale nemají kam — není dostatek prostor a místní činitelé už po léta marně shánějí na nadřazených úřadech prostředky pro tuto výstavbu. Už v roce 1958 byla situace označena za kritickou. Přesto se od té doby prakticky nic nestalo.

Takové je srovnání "radostných čísel" úředního představitelů a prosté vidění každodenní skutečnosti.

Magnet. zdravotní náramky

Aimanté z Japonska — vynikající impulsátor pro krevní oběh. Sníží vysoký krevní tlak! Vhodný pro ženy od 30 a muže od 40 let. • Vyžádejte si prospekt nezávazně a zdarma! Pište česky nebo slov. Exklusiv-Wohnen, Neuhausstr. 71, CH-8500 Frauenfeld

Marný zápas o duši

Milan Schulz

Když člen předsednictva a tajemník ústředního výboru komunistické strany napíše něco do teoretického a informačního časopisu komunistických a dělnických stran — jako v tomto případě Vasil Bil'ak do nejnovějšího čísla Otázek míru a socialismu, měla by to být slova, ražená z neochvějného přesvědčení o své síle, jak jej aspoň právě v tomto listě různí tajemníci už po léta proklamují. Ale v článku s mnohoslibným titulem "Poučení ze socialistické revoluce v Československu a současnost" se zase kupí jen fráze na frázi, s otřelostí až únavnou, včetně oné obranářské pozice vůči takzvané buržoazní propagandě. Ta prý po desetiletí tvrdí, že socialismus, politika komunistické strany nemají v Československu podporu mas, zatímco zkušenosti svědčí o opaku. Takové tvrzení bylo, jak i autor článku ví, věru mnohokrát uvedeno v pochybnost. Jednak zásadně: protože ani československý lid, ani obyvatelstvo jiné z východoevropských zemí nebylo už po dlouhá léta ve svobodném ovzduší dotázáno, co soudí o poměrech ve svém státě; jednak v případě Československa speciálně: jednou jedinkrát za posledních čtvrtstoletí tu měli lidé částečnou možnost v poměrně krátkém období dát najevo, že jsou v naprosté většině pro pokrokový, moderní, sociálně spravedlivý stát, že jsou v podstatě pro socialismus, jemuž však nutně chtěli dát přídomek "demokratický" a trvat na tom, že demokracie skutečně znamená vládu lidu.

Z výroků vlivného tajemníka ústředního výboru by se mohlo zdát, že tato vůle v lidech, vláčených už pátý rok prověrkami a každodenním propagandistickým halasem, povadla nebo už dokonce zcela zmizela. Leč pravidelná svědectví — a to nikoli "zahraničních pisálků", jak rádi říkají oni hluční propagandisté, ale jejich pravověrných soudruhů — přinášejí důkazy o tom, že lidé v Československu — jak už je jejich historickým zvykem — ve svém kacířství setrvávají, byť jej projevují for-

mou méně veřejnou. Ono svědectví vydal v rozsáhlejší úvaze o poslání dnešního umění šéfredaktor týdeníku ÚV KSČ Tvorba ve 20. čísle svého listu. Pochvaluje si nejdříve, jak se za poslední čtyři léta podařilo opět nastolit mocenský monopol stranického aparátu a neskryvá se nijak zvlášť s logikou tohoto vývoje. Píše: "Dokázali jsme to proto, že lidé nechťejí a nedokáží trvale žít v rozvratu a v pocitu bezmoci, protože potřebují základní jistoty, na nichž mohou stavět svůj život". Čili: lidé se přestali stavět otevřeně na odpor, protože to prostě pořádek nejde, musí se žít, musí se vydělávat. Ovšem to je pouze vnější stránka věci. K vnitropolitické atmosféře pokročilé společnosti patří i obecné povědomí, i to, co si občané myslí, i když to nemohou dát veřejně najevo. A tu přední komunistický publicista dnešního pražského režimu přiznává, že "je mnoho dobrých a poctivých lidí, kteří v sobě nesou z krizových let (rozumí se 1968-9) některá racionálně nepostižitelná a ještě nezahojená citová traumata", — "mají vůči nám (rozumí se — režimu) nejružnější ideologické výhrady". A do třetice přiznání nejjasnější — citujeme: "K těmto lidem často ještě nepronikají ani naše nejpřesvědčivější argumenty; odrážejí se od neproniknutelného filtru jejich poraněné sensibility, od jejich nezvládnutých citových zážitků a stavů".

A tohle všechno neplatí, jak by se mohlo zdát, jen o příslušnicích umělecké inteligence, která je v posledních letech vystavena ze strany režimu obzvláštnímu tlaku. To naopak platí o adresátech zde požadovaných výtvorů angažovaných tvůrců, tedy o nejširším obecnstvu, jehož "citové trhliny a přehradu" mají být novými díly překonány. A i sami propagandisté dnešní vládnoucí skupiny se — byť jako cizím peřím — chlubí masovostí československého kulturního publika. Znamená to tedy, že soudy státně zkoušeného znalce umění, jakým šéfredaktor Tvorby rozhodně musí být,

nehovoří o nějakých ojedinělých skupinkách zatvrzelých odpůrců, ale o — doslova — nejširších lidových vrstvách, kde — citujeme ještě jednou — "nás čeká zápas o proměnu celého etického a emocionálního povědomí lidí."

Takový je tedy skutečný stav myslí československého lidu, stav snadno předpokladatelný a obecně po světě známý; pokud jen se dostane na světlo boží některý z hmatatelných důkazů této situace. Je to stav, který zasvěcení pozorovatelé obdivují: svědčí o vysoké morálce příslušníků malého státu, kteří si do svědomí sabat nedají; ale je to i stav, který stejní pozorovatelé na druhé straně sledují s lítostí: neboť tuší, co tu přichází nazmar lidské energie, především intelektuální, které není dovoleno se projevit aktivně ve všech možných oborech od techniky přes umění po politiku — a která se proto uchyluje kamsi dovnitř, do zklamání, ale nepokořených srdcí, do namáhání, ale k volné činnosti nepřipouštěných myslí. A to je onen stav, který někteří zahraniční přátelé Československa nazvali "myšlenkovým hřbitovem" či "Biafrou ducha", což se sice ani pražským tajemníkům, ani jim podřízeným šéfredaktorům nelíbí, ale na druhé straně vědí (a občas, jak vidět, i přiznají), že tomu tak skutečně je. A že i pro ně jde o situaci silně povážlivou. Bez možků, odhodlaných dobrovolně spolupracovat, se žádná prosperující, moderní společnost neobejde.

Ještě jedna oběť Severního Vietnamu

Každá smrt je smutná a vezme-li si člověk život sám, je to ještě otřesnější. Bývalý válečný zajatec v Severním Vietnamu, kapitán voj. letectva E. A. Brudno spáchal sebevraždu, a tisk, rozhlas a hlavně televize naznačovaly, že onen nešťastný muž byl obětí zbytečné angažovanosti Ameriky ve vietnamském konfliktu. Nyní čteme v deníku Quincy Patriot-Ledger, který vychází v kapitánově rodném městě, interview s jeho bratrem. Z něho jasně vysvítá, že kapitán Brudno byl skutečně obětí války, jenomže trochu v jiném smyslu, než nám spojovací prostředky předkládaly. Přestože i osobní motivy hrály bezvážně v kapitánově sebevraždě svou úlohu, byl, podle svého bratra, "nejen otřesen krutým zacházením Severovietnamců s americkými zajatci, ale i protiválečnou hysterií v USA."

Capitol Hill hlásí...

Senátor Charles H. Percy prohlásil, že "Rádio Svobodná Evropa a Rádio Svoboda přispěly nemalou měrou k tomu, že dnes jsou lidé východní Evropy a Sovětského svazu mnohem lépe informováni". Senátor Percy to řekl v projevu v senátu, kde uváděl návrh zákona na zřízení Úřadu pro mezinárodní vysílání, který by zajistil veřejnou finanční podporu oběma výše uvedeným stanicím. Senátor řekl, že je naprosto nutné, aby obě stanice pokračovaly ve své činnosti, protože: "Sověti a ostatní východoevropské vlády dosud dělají všechno, aby zabránily volnému přístupu informací a myšlenek do svých zemí. Jejich vlastní vysílací systémy nic takového nepřinášejí."

V projevu na newyorské "Yeshiva" universitě prohlásil senátor Henry Jackson, že snížení rozpočtu USIA odhlasované nedávno senátem, je "nesmyslná a krátkozraká akce, která může vážně ohrozit budoucnost vysílání Hlasu Ameriky, jež je pro milióny lidí za železnou oponou nejenom jediným pramenem informací, ale také naděje". Řekl dále, že tyto fondy, "tak důležité pro naši snahu zajistit volný tok informací, musí být znovu poskytnuty". K odůvodnění Výboru pro styky se zahraničím, že snížení rozpočtu USIA je v pořádku, protože řada funkcí USIA je "anachronismem studené války", senátor Jackson řekl: "Je-li v této situaci nějaký anachronismus studené války, pak to rozhodně není naše snaha o svobodné šíření informací, ale naopak překážky, kladené svobodné výměně informací a volnému pohybu lidí ze západu na východ a naopak. Senátor Henry M. Jackson je autorem návrhu, aby doložka o nejvýhodnějším obchodním tarifu nebyla americkou vládou přiznána komunistickým státům, které odmítají dát svým občanům povolení či příležitost emigrovat."

Přední americký architekt a budovatel celých měst Louis Kahn byl Výchovným a kulturním odborem ministerstva vnitra USA vyslán na měsíční turné po Francii, Belgii, NSR a Maroku. Bude přednášet o problémech svého oboru.

Stejný odbor stejného ministerstva sponzoruje přednáškové turné po severní Evropě profesora podnikové administrace na universitě v Michiganu, Paula W. McCrackena. Profesor McCracken je bývalým předsedou prezidentovy Rady ekonomických poradců. Námětem jeho přednášek jsou současné trendy americké ekonomie, mnohonárodní korporace a mezinárodní obchodní a monetární systém, a vyslechne je odborné posluchačstvo v NSR, Belgii a Velké Británii.

ETNICKÉ SKUPINY — NEDÍLNÁ SOUČÁST AMERIKY

Americká rada národnostních služeb se obrátila na presidenta Nixona s výzvou, aby potvrdil zákon o studii etnického odkazu (The Ethnic Heritage Studies Act) a zajistil pro jeho provádění finanční fondy. Tento návrh zákona byl projednáván americkým kongresem loni. Tisíce etnických organizací v celých Spojených státech podpořilo a pomohlo, že se návrh zákona dostal do kongresu. Americká rada národnostních služeb (ACNS), existující už půl století, organizovala a sponzorovala množství mezinárodních kulturních programů a studií, a poskytla pomoc mnoha přistěhovalcům. Cílem ACNS je stále dokazovat, že Amerika je založena na mnohanárodnostní společnosti. Podle prohlášení nového presidenta ACNS, Ivana Veita, který je zároveň výkonným vice prezidentem společnosti New York Times, 20-ti miliónový dolarový fond rady značně přispěje k zachování onoho způsobu amerického života, který byl a je tak silně ovlivňován 40-ti milióny přistěhovalců.

Chcete strávit vaše prázdniny v krásnej prírode?

Chcete sa osviežiť vzduchom voňajúcim priskyrícou borovej hory?

NAVŠTÍVTE

SOKOL WOODLANDS letovisko

v krásnych Catskillských horách, len dve hodiny cesty z New York City. • Prvotriedna krajanská kuchyňa, kúpanie, vychádzky do hôr, možnosť člnkovať na krásnej Delaware River, kľud a prítom pobavenie. • Primerané ceny, zvláštna zľava pre rodiny s deťmi. • O rezervácie, alebo bližšie informácie píšete na:

SOKOL WOODLANDS

MAIL ROAD, BARRYVILLE, N. Y. 12719 — tel: 914 —
Telefon 914/956-8414, alebo 212/676-0280

POMOC OBĚTEM NACISTICKÉHO REŽIMU

Úřad Vysokého Komisaře Spojených národů pro uprchlíky sděluje, že se připravuje konečná likvidace t. zv. fondu pro pomoc uprchlíkům, kteří byli z důvodů národnostních pronásledování za války nacistickým režimem. Konečný termín, do kterého mohou být předloženy nároky žadatelů je

30. červen 1973

Adresa Vysokého komisaře Spojených národů pro uprchlíky je: "United Nations High Commissioner for Refugees", Indemnification Unit, Palais de Nations, CH-1211 Geneve 10 — Switzerland

Americký fond pro československé uprchlíky

SPORT

Na mezinárodním turnaji juniorů o pohár UEFA (evropská fotbalová federace) v italském Monsumanu, mladí českoslovenští fotbalisté porazili mužstvo Skotska 1:0 a ve druhém utkání hráli nerozhodně s Rakouskem 1:1. Turnaje se účastní 16 evropských juniorských mužstev.

Fotbalisté New York Cosmos nalezli svého prvního přemohitele, když v mistrovském utkání NASL ligy prohráli s Rochesterem 1:2. V předcházejícím utkání hrál Cosmos ve Filadelfii nerozhodně 1:1. NY Cosmos je na třetím místě východní skupiny, kterou vede Filadelfie. V čele severní skupiny je Rochester, v čele jižní St. Louis.

Na tenisových mistrovstvích Francie se československý reprezentant Jan Kodeš probojoval do čtvrtfinále, kde byl vyřazen americkým hráčem T. Gormanem ve čtyřech setech 4:6, 6:7, 6:4 1:6. Ještě předtím Kodeš zvítězil nad Fairlie (Nový Zéland) — Cramerem (Jihoafrická republika), Dibleym (Austrálie) a Jovanovićem (Jugoslávie).

Mistrovský titul získal I. Nastase z Rumunska.

KOMUNISTICKÝ

AMATERISMUS

účasti Kanady na světovém šampionátu. Nebylo tomu jinak ani na posledních mistrovstvích světa v Moskvě, kde na zasedání mezinárodní hokejové federace LIGH všechny socialistické země hlasovali proti účasti Kanady, v jejímž týmu hrálo i několik profesionálů. Je to pokrytecký přístup SSSR — Československa a dalších východoevropských zemí, když je všeobecně známo, že nejlepší sovětští hráči jsou sdruženi v armádních celcích, anebo, jako v případě československých hokejistů v továrenských klubech (ZKL Brno, Hokejová federace Sovětského svazu a dalších socialistických zemí dělá všechno možné i nemožné, aby zabránila Chemické závody Bratislava, Sparta ČKD Praha, Tesla Pardubice.) Hráči těchto mužstev hrají po devět měsíců v roce 2-3 krát týdně, přičemž překonávají vzdálenosti třeba z Plzně do Košic. Hokejisté, ač nepracují, dostávají od svých mateřských podniků normální plat plus prémie, které jsou ještě vyšší v případě vyhraného zápasu a za dosažení vytyčeného místa v tabulce. Lepší hráči jsou v Československu elitou, pro kterou získání bytu nebo schnání auta bez čeká-

Z českého Winfieldu

Děti české školy ve Winfield konají večírek s bohatým programem na ukončení školního roku. Večírek se koná v sobotu 23. června 1973 v 7 hodin večer v kostele sv. Jakuba, roh 72 ulice a 43 Avenue, Woodside, L. I., N. Y. Vstup volný. Po programu malé občerstvení. Žádáme rodiče českého původu z okolí Woodside a Elmhurstu, aby přišli a přivedli své děti, i když tyto do české školy nechodí. Na hojnou účast se těší děti a učitelka.

Školní výbor České školy ve Winfield

Veřejné cvičení D. A. Sokola

se koná již tuto neděli, 17. června ve 2. hodiny odpoledne v Českém domově v Astorii. Na cvičení též vystoupí vzorná četa cvičenců Dělnických Tělocvičných Jednot z Clevelandu a cvičenci D. A. Sokola od těch nejmenších káňat až po Starou gardu. Cvičení, která vám předvedou, jsou vzorně nacvičena. Uvidíte prostná žen i mužů, gymnastiku sokolek a náročné výkony na nářadí. Ti nejmenší zahrají několik her a Stará garda zaeviduje prostná. Zvláště upozorňujeme na vystoupení jednotářů clevelandských, kteří svými výkony vždy překvapí. . . Nenechte si ujít příležitost je vidět, přijďte určitě a přiveďte též své známé. Po programu bude volná zábava. Jako leta předešlá, i tentokrát budou na zahradě různé stánky, kde bude možnost buď si koupit nebo za malý poplatek vyhrát hodnotný předmět. — Zahradu Českého domova bude otevřena od 12. hodin v poledne. Vedení Českého domova připraví pro ten den chutná česká jídla za nízké ceny. V případě nepříznivého počasí se bude cvičení konat ve velkém sále. — Na toto cvičení

ni není žádný problém. Hokejisté nepracují ani v letních měsících, protože mají velmi dlouhou dovolenou a brzy začínají v přípravě na novou sezónu. A co je ještě horší, v Československu se v posledních letech vyskytuje zjev, který nemá s amatérským ani profesionálním hokejem nic společného. Československý hokejový svaz má vážné podezření, že hráči ve snaze dosáhnout lepších výsledků, (čili jinými slovy: v honbě za penězi) požívají povzbuzující prostředky. Proto Čs. hokejový svaz počínaje novou sezónou, která, mimochodem bude letos zahájena už čtvrtého září, bude provádět namátkové antidopingové zkoušky.

Otázkou zůstává, jak dlouho budou ještě hokejisté socialistických zemí předstírat, že jsou amatéry a jak dlouho bude mezinárodní hokejová federace a mezinárodní olympijský výbor tento fakt trpět.

—pza—

Americké filmy v Číně

Čínští komunisté zakoupili 4 filmy z USA a Velké Británie, jenže se neví, budou-li je promítat obecně, nebo jich užívat jako pomůcky pro čínské filmové pracovníky. Zejména americký film Sound of Music se nezdá být dosti vhodný pro revoluční mozky čínského proletariátu — protože pojednává o jeptišce, která se vdává za hraběte. Další filmy, které Číňané koupili, jsou anglický Prostředník, americký snímek o japonském útoku na Pearl Harbour, dobrodružný Tora, Tora, Tora, a britská pohádka o zvířátcích, provedená jako balet. Pohádky Beatrix Potterové.

Z ČINNOSTI NAŠICH KRAJANŮ

D. A. Sokola přicházejí krajané nejen z New Yorku a New Jersey, ale i ze vzdálenějších států, aby nejenom shlédli výkony sokolů a sokolek, ale aby se také setkali se svými známými alespoň jednou za rok u příležitosti tohoto cvičení, které je dostaveníčkem široké krajské rodiny. Těšíme se na shledanou.

— z —

25 let trvání čsl. skautingu v exilu

Letní tábory pro hochy i děvčata

Letos je tomu 25 let, co začali odcházet první českoslovenští skauti a skautky do exilu. U příležitosti tohoto výročí uspořádá SKAUT — Československý Skauting v Exilu (ČSE), respektive jeho přípravné ústředí, několik letních táborů v Evropě i v Americe.

EVROPA: Celkem bude pořádáno 6 třítydenních táborů pro vlčata skauty a skautky u "Kostivalu" v Černém lese, v období od 10. července do 19. srpna. O přihlášky a bližší informace si napište na adresu: SKAUT Postfach 1134, 7 Stuttgart, Západní Německo.

AMERIKA: Pořádány budou 2 třítydenní tábory pro hochy a děvčata od 22. července do 12. srpna na břehu jezera uprostřed lesů ve státě Maine. O přihlášky a bližší informace si napište na adresu: SKAUT, P. O. Box 7242, Washington, D. C. 20044. Tábory, určené pro mládež od 6 do 18 let, budou vedeny v českém duchu i jazyku. Členství v místní národní skautské organizaci a v ČSE se doporučuje, není však podmínkou. Protože může být, že bude nutno počet účastníků omezit, doporučuje se, aby se zájemci přihlásili co nejdříve.

Temná Rus

V minulých dnech byl ve Stockholmu zaznamenán telefonní hovor. Z Moskvy volala paní Taňa Levičová a její manžel, elektrochemik Benjamin Levič. V době uvolňování mezinárodního napětí zní máloco tak otřesně jako prosby matky a otce Levičových, s nimiž se obrátili na švédského ministerského předsedu Olafa Palmeho. Paní Levičová řekla mimo jiné: "Obracím se na vás, Olafé Palme jako na ministerského předsedu Švédska s prosbou, abyste použil svého vlivu u sovětské vlády ve prospěch mého syna Jevge-

nije". Astrofysik Jevgenij Levič byl dne 16. května zadržen v Moskvě, když šel na vyšetření k vojenskému lékaři. Pro rakovinný nádor v žaludku odmítl narukovat. — Tady je nutno dodat, že samotný rozkaz k narukování byl vydán jako nepřímá msta za to, že rodina požádala o možnost vystěhovat se do Izraele. Benjamin Levič, je muž bylo v loňském roce odmitnuto výjezdní povolení, aby mohl jet na mezinárodní symposium do Švédska, na kterém byl velmi očekáván, řekl do telefonu kromě jiného: "Mám velké starosti o

Jevgenijovo zdraví. Chtějí mne zničit morálně a fyzicky a jsou na dobré cestě. Moje morálka není zlomená, avšak . . . Napsal jsem osobní dopis Leonidu Brežněvovi. Na odpověď hodlám čekat do středy, ne déle."

Benjamin Levič se dá stěží vyprovokovat k nezákonnému jednání. Jeho zoufalství ale dostupuje hranice toho, co dokáže snést. Olaf Palme slíbil, že se prosbou bude vážně zabývat, jen co se seznámí se všemi okolnostmi. Je to smutná ič radostných zpráv o zlepšování mezinárodních vztahů. Anebo se nám v mezinárodní hospodářské spolupráci při výměně dálkových vedení za hromady zemního plynu smějí ztratit živí lidé?

AMERIKO, AMERIKO . . .

ZLATOKOPOVÉ NEZMIZELI

Zlatá horečka postihla Kalifornii v roce 1849. Ale ještě leta po tom bylo vidět v káňonech podél řeky Yuba a podél Americké řeky prospektory, jak hledají zlato. Vlastně prospektori odtamtud nikdy úplně nezmizeli . . .

A dnes se dokonce jejich řady množí. Valem. A proč? Protože zlato dnes stojí 110 dolarů za unci a více, Zlatá horečka se vrátila. Recidiva. Kalifornský státní úřad důlní v San Francisku dostával během loňského roku průměrně deset dotazů měsíčně, kde a jak se dolože, respektive rýžuje zlato. V současné době dostává 120 takových dotazů měsíčně. V kalifornském městě Sacramento je jeden z obchodů s potřebami pro hledání a rýžování zlata; majitel obchodu Frank

Sullivan potvrzuje, že se mu hrubý obrat zvýšil o 60 procent. "V poslední době prodáváme 500 rýžovacích misek týdně — tři dolary za kus — a přes sto rypadel v ceně od 200 do 1.500 dolarů," řekl, a dodal: "Feneménální." Fakt ovšem je, že mnozí z těch, kdo hledají zlato, jsou pouze tak zvaní weekendoví prospektori, kteří by stejně vyráželi na weekend do přírody, ale v jiných dobách by asi prostě chodili na procházky nebo na ryby — a v současné době místo toho, nebo kromě toho, také rýžují zlato. Ale další fakt je, že i velké a vážné firmy se pouštějí do hledání zlata. Největší z firem zabýhých v tomto oboru se jmenuje Homestake Mining a ta znásobila své úsilí od letošního února —

najen v Kalifornii, nýbrž i na Aljašce, v Kanadě, v Koloradu a v Jižní Dakotě.

Starý a zkušený prospektor Woody Woodward soudí, že je výhodnější a hlavně výnosnější prodávat rýžovací misky a rypadla než pouštět se do hledání zlata. "Tisíce lidí, co dnes vyrážejí do hor za zlatem," prohlásil, "přijdou o všechno, co mají, a ne najdou ani zrno, protože nevědí, jak na to." Woodward by měl vědět, o čem mluví.

Může se vykákat potvrzením americké federální mincovny, že během šesti týdnů v roce 1959 vyřýžoval v záhybu jednoho potoka 3.000 uncí zlata a dostal za ně 120.000 dolarů. Ovšem kdyby byl Woodward prodal to zlato federální mincovně až nyní, dostal by za ně třikrát více.

Hanuš Hejný, N. Y.

VESMÍRNÍ MUŽI

Když se astronaut Charles Conrad stal v listopadu 1969 třetím člověkem, který kdy stanul na povrchu Měsíce, překvapil celý svět svou reakcí. Lidé u televizorů a rozhlasových přijímačů očekávali, že pronese něco podobně historického a závažného, jako jeho předchůdce Neil Armstrong, který jako první člověk při vstupu na měsíční půdu prohlásil: "Malý krok pro člověka, velký skok pro lidstvo."

Ale Conrad? Nic takového. "Pro Neila to mohl být malý krok, ale pro mě je pořádně dlouhý." Conrad tím narážel na skutečnost, že je se svou výškou 169 cm skoro nejmenším z amerických astronautů — kdežto Armstrong, měřící metr osmdesát, patří mezi největší.

Od té chvíle uslyšelo kontrolní středisko v Houstonu, a jeho prostřednictvím celý svět, od Conrada ještě mnoho šprýmů a vtípů. Conrad si při obtížných úkolech na Měsíci hvízdal nebo broukal populární melodie a vůbec udržoval v posádce Apollo 12 dobrou náladu.

Jeho nynější druhové — Joseph Kerwin a Paul Weitz, jsou také známí svým smyslem pro humor, ale neměli ještě příležitost proslavit se jím ve vesmíru.

A teď po pořádku životopisná data členů posádky Skylab. Dvačtyřicetiletý velitel Charles Conrad pochází z Philadelphie a hned od dětství se zajímal o létání. Absolvoval princepskou universitu — obor aeronautické inženýrství, vstoupil do námořního letectva a absolvoval školu pro zkušební piloty. Od testování nových typů letadel přešel k instruktorství a v roce 1962 byl vybrán mezi astronauty. Během dalších desíti let se zúčastnil dvou letů Gemini a řídil let Apollo 12, druhé přistání člověka na Měsíci. Celkem má

za sebou 506 hodin ve vesmíru — což se rovná jednadvaceti dnům. Potrvá-li jeho pobyt ve Skylabu plánovaných 28 dní, bude Conrad prvním člověkem, který překročí tisícovku hodin ve vesmíru.

Charles Conrad je ženat a má čtyři děti. Jeho koníčkem je golf, plavání a vodní lyžování.

Jednačtyřicetiletý J. Kerwin letí do vesmíru co by první lékař. Má totiž doktorát medicíny z chicagské university a bude ve vesmírné laboratoři podnikat lékařské pokusy. Jeho specialitou je studium vlivu aseptického prostředí na vývoj bakterií.

Doktor Kerwin je také zkušeným pilotem. Jako vojen-

ský lékař absolvoval letecký výcvik a na základě této kombinace — leteckých a lékařských zkušeností — byl roku 1965 vybrán pro vesmírný program. Doktor Kerwin měří 183 centimetrů, má modré oči a hnědé vlasy. Je ženat a má tři děti. Ve volném čase nejraději čte a poslouchá klasickou hudbu.

Třetímu členu posádky — Paulu Weitzovi je čtyřicet let. Má modré oči a světlé vlasy, měří 178 centimetrů a původně byl letcem. Má diplom aeronautického inženýrství, působil jako instruktor létání a roku 1966 nastoupil astronautický výcvik. Paul Weitz je ženat, má dvě děti a ve volném čase rád chodí na lov a rybaří.

Zajímavosti kolem smlouvy

Podle informovaných kruhů smlouva Bonnu s Prahou sestává z pěti článků, z nichž jeden zdůrazňuje neplatnost mnichovské dohody. Smlouvu doprovází průvodní dokumenty a to ve formě dvou dopisů — československé a německé strany a jednoho dopisu pouze československé strany. V prvních dopisech se zdůrazňuje, že se smlouva vztahuje také na osoby žijící v západním Berlíně.

Jsou v nich dále zmínky o některých otázkách lidských styků, jako je cestovní ruch a podobně. Československý dopis vysvětluje právní situaci podle československého trestního zákonodárství. Smlouva neposkytuje žádný právní základ pro požadav-

ky odškodnění, které by mohly vyplývat z mnichovské dohody. Zpráva o dokončení západoněmecko-československých jednání má však i jiný ohlas než jen čistě politický. Hamburský Die Welt přinesl zprávu, že po podpisu smlouvy bude Československo žádat od Spolkové republiky navrácení zakládající buly Pražské univerzity, vydané před 625. lety Karlem Čtvrtým, a universitních insignií rektora a děkanů vysokého učení, pocházející ze stejné doby. Die Welt poznamenává, že jenom malý okruh zasvěcených osobností je informovaný o tom, že tyto historické památky jsou na území Německé Spolkové Republiky.

PRÁZDNINY a česká kniha v zahraničí

Čtenářský hlad po dobré české knize trvá. Doma i v cizině. Kdežto doma současná literatura stagnuje, a starší kvalitní věci se vydávat nesmějí, my v emigraci máme v tom ohledu větší štěstí. Také Universum Sokol Publications patří k vydavatelstvím, které jsou sto zájmu čtenářů o dobrou českou knihu vyhovět. Zde je seznam a stručný popis knih, vydaných doposud naším nakladatelstvím:

DEMOKRATICKÝ MANIFEST —

Ferdinand Peroutka. Vyznání víry v demokracii, svobodu a právo na národní sebeurčení. Mužný boj s ideologií komunismu, jehož slabiny jsou zde odhalovány nejpopulárnějším mistrem pera. Kniha skutečně hodná tradice českého humanismu.

POČÍTADLO —

Petr Den. Sbírká esejí, zkoumajících vztahy mezi náboženstvím, politikou a matematikou, jež se zároveň snaží dát novou náplň pojmu "demokracie", aby revoluce dala novým národům, měnící podoba našeho století, nebyla revolucí nihilismu, prosté moci a smrti, nýbrž revolucí míru a života.

VE VLÁDĚ DRUHÉ REPUBLIKY —

dr. L. K. Feierabend. Paměti muže, který spoluřídil osudy národa a státu v tragické pomnichovské době. (Rozebráno).

VE VLÁDĚ PROTEKTORÁTU —

dr. L. K. Feierabend. Pokračování pamětí člena české protektorátní vlády z doby po 15. březnu 1939, obsahující množství zajímavých a významných detailů o tehdejších událostech.

Z VLÁDY DOMA — DO VLÁDY V EXILU —

dr. L. K. Feierabend. Autor zde líčí svůj dobrodružný útěk z Protektorátu přes Maďarsko, Jugoslávii a Francii do Londýna a popisuje zajímavým způsobem poměry v tehdejší exilové vládě presidenta Beneše.

ANTONÍN ŠVEHLA —

textová a fotografická monografie, vydaná ke stoletému výročí narození tohoto politika, který spoluzařkládal, budoval a řídil mladý československý stát. Neopodstatitelná publikace zejména pro mladé emigranty, kteří o Antonínu Švehlovi doma buď neslyšeli vůbec, anebo jenom nepravdy.

KAŽDÁ Z TĚCHTO KNIH PŘEDSTAVUJE TVORBU NAŠICH PŘEDNÍCH SPISOVATELŮ A BÁSNÍKŮ, ŽIJÍCÍCH MIMO SVOU VLAST. ZAKOUPENÍ NĚKTERÉ Z NICH OBOHATÍ JISTĚ VAŠI KNIHOVNU

OBJEDNÁVÁM:

Demokratický manifest —	
Ferdinand Peroutka	\$4.00
Počítadlo — Petr Den	2.50
Ve vládě protektorátu —	
dr. L. K. Feierabend	3.00
Z vlády doma — do vlády v exilu —	
dr. L. K. Feierabend	3.00
Ledy se hnuly — V. N. Duben	3.00
Antonín Švehla	3.00

Úhlem na oblohu — Miroslav Rašín	2.50
Beznaděje a naděje — Karel Valehrach	2.50
Od A do Z — Jára Kohout	1.50
Verše ze zásuvky a verše zapomenuté —	
Josef Martínek	2.00
Holoubek, který se na všechno ptal —	
Josef Martínek	1.00
Songs of the Desert — Josef Martínek	3.00
This and that — E. J. Popera	2.00
Půlnoční pacient — Egon Hostovský	3.00

Volnost západních diplomatů omezena

Sovětské úřady omezily volnost pohybu západních diplomatů. Sdělili jim, že k cestám na větší vzdálenost než 40 kilometrů od Moskvy potřebují zvláštní povolení. Důvody jim neudali, ale v moskevských diplomatických kruzích se soudí, že se připravují nebo už konají — vojenské manévry.

Zvýšení výroby

nealkoholických nápojů řeší čs. Státní lázně a zřídla. Současný rozdíl mezi výrobou a požadavky trhu by měl být vyrovnán — v roce 1975. Na trhu se má objevit i řada nových výrobků, z nichž dva nejnovější, Minvita-bitter a Minvita-pomeranč jsou přihlášeny do soutěže o zlatý pohár na výstavě Ex Plzeň 73.